

Kristoffer Garnes prædiken 2. søndag efter helligtrekonger

Taler

Kristoffer Garne
Præst og underviser i
hymnologi og liturgi

Dato

16. januar 2022

Sted

Lemvig Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ifm. "Gudstjenesten på DR"

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 4, vers 5-26

Salmer

Dig rummer ej himle
Herre, når din time kommer
Alle mine kilder skal være hos dig

Herre, åbn sindets sluser, så vi mærker, hvordan du lader det vælde med vand fra livets kilde. Amen.

Jesus er i dag kommet til Samaria. Et bjergrigt område i den nordlige vestbred. Her boede samaritanerne, som samtidens jøder ikke kunne lide, men som Det Nye Testaments forfattere tilsyneladende har en forkærlighed for.

Forskellen på jøder og samaritanere var ikke nødvendigvis kæmpestor og kan måske sammenlignes med forskellen på protestanter og katolikker i dag. De tilbad den samme Gud, men jøderne mente, at han skulle tilbedes i templet i Jerusalem, mens samaritanerne tilbad ham på et bjerg i Samaria. Jøderne opførte sig, som om samaritanerne var afvigerne, men der er faktisk enkelte passager i Biblen der tyder på, at samaritanernes religionsform var mindst lige så oprindelig.

I den bibelske sammenhæng skal man som udgangspunkt ikke forvente sig noget godt af samaritanerne. Forfatteren af Johannesevangeliet føler sig dog nødsaget til at forklare, at det er sådan, det forholder sig, med den indskudte bemærkning, som vi hørte, at jøder ikke vil have med samaritanere at gøre.

Jesus er altså kommet til en samaritansk brønd, og der møder han en kvinde, som også har været uglest i de fleste øjne. Hun kommer ud efter vand, men Jesus ved, at det er noget andet, hun tørster efter. Nemlig mænd. Hun har tilsyneladende en uudslukkelig erotisk tørst. Hun har haft fem mænd, og den, hun nu er sammen med, er ikke hendes mand.

Hun vil, lader Jesus underforstå med en eufemisme, blive ved med at tørste, så længe hun ikke drikker af det vand, han vil give hende: ”Det vand, jeg vil give”, siger Jesus, ”kan i dig blive til en kilde, der vælter med vand til evigt liv”. Det vand vil hun selvfølgelig gerne have. Men det er åndeligt vand.

Og så drejer samtalen sig over på gudsbilledet og forholdet mellem jøder og samaritanere. Der skal komme en time, siger Jesus, ja, den er nu, da Gud hverken skal tilbedes i jødernes tempel eller på samaritanernes bjerg. Gud er en åndelig Gud, og derfor skal han tilbedes i ånd og sandhed, ikke i templet eller på bjerget.

Nu kan man så spørge: Det indre kildevæld, som skal vande os indrefra, som Jesus beskriver; har det kun noget med religion og ånd at gøre? Eller er det også noget, vi kender til i øvrigt, som en almen erfaring?

Vores lokale digter Thøger Larsen ville sige ja. I sin Solsang fra 1904, der handler om glæden ved forårets komme og årets og livets ring, kan han skrive sådan her:

”Det bløder af Glæde i mit Sind:
O Rigdom, hvori jeg svømmer -
Sol-Søvn, hvori jeg drømmer!”

At det kan bløde af glæde i sindet, er jo et udtryk for, at man kan gribes af noget, der får karakter af et indre kildevæld, hvorfra der i takt med hjertets slag vælter glæde op i en. Man føler det, som om man svømmer og er ét med alting, som om man er indoptaget i en større helhed, som en drømmende sol-søvn, hvor man samtidig er vågen.

Digterne er gode til at beskrive sådanne erfaringer. I praksis tror jeg dog, de færreste af os har den slags erfaringer rene og udelte, og i hvert fald kun momentvis. Vi kender snarere det indre kildevæld som en strømmende længsel

end som en fuldbyrdet erfaring. Vi længes efter en erfaring af fylde og mening – nogle af os jagter måske ligefrem oplevelser, der kan slukke tørsten. Ligesom kvinden ved brønden, som forsøgte at slukke tørsten med atter nye mænd.

Længslen er god nok. Den fortæller os, at vi er skabt til noget større, at der – også, når det ser sort ud – kan findes fylde og mening i tilværelsen. Men samtidig får vi i kristendommen det glædelige budskab, at livets mening ikke består i en evig og rastløs jagt efter opfyldelsen af vores længsel og tørst. Det er ikke her eller der, hverken i bjerget eller i templet, at Gud skal tilbedes, at det evige kildevæld findes.

Nej, der kommer en time, som der allerede er anelse af nu, hvor vi skal tilbede Gud i ånd og sandhed, se ham, som han er, læskes direkte af det evige livs kildevæld.

Men hvor skal vi så søge hen i mellemtiden? Jesus siger i dagens evangelium, at vi hverken skal gå til bjerget eller templet, men søge ham i det indre, i erfaringen af det hellige som noget, der flytter ind os selv, men uden at bo der, kun som en foregribelse, som en længsel rettet mod en kommende fuldbyrdelse.

”Søg ind i det indre menneske, der bor sandheden,” kunne kirkefædrene sige. Men mennesket søger fortsat til bjerget eller templet, til naturen og kirken for at møde det hellige og få en snert af længslen opfyldt. Og godt for det. For her og der er der vitterligt anelser af fylde og mening.

Thøger Larsen kunne beskrive sindets blødende glæde ved fornemmelsen af at tage del i årets og livets store ring. Salmedigteren Grundtvig kunne beskrive kirken som det sted, der godt nok ikke rummer Gud, men hvor vi dog kan høre Guds kærligheds røst til evig trøst og mærke hjerte fryde sig, når rummet genlyder af lovsang. Og i kirken findes døbefonten, hvor Guds kilde evindeligt strømmer nye slægter i møde.

Og her er vi så, og allerede endnu-ikke vandes vi af vældet til evigt liv. Det er et godt sted at være. I vores liv nu og her, med en forsmag på det evige liv siden der. Som vi sang:

Mens vi venter på din time,
tror vi på dit riges nærhed,

skjult som årer under jorden,
skjult som vind i træets krone,
til vi ser dig, som du er!

Lovprisning

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Tak, Gud, fordi du lader os leve i dåbens pagt som dine børn. Må dit ord have frit løb iblandt os og lære os at vente på længslens opfyldelse med tålmodighed. Lad dit lys skinne over dem, der sidder i mørket og dødens skygge. Vejled alle, der har magt og ansvar, med visdom til at tage vare på dit skaberværk og dets beboere. Hold din beskærmende hånd over vores folk og fædreland og velsign og bevar Dronning Margrethe og hele kongehuset. Skænk os din nåde, fred og velsignelse, så vi lever efter din vilje, og oprejs os på den yderste dag til det evige liv. Amen.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter helligtrekonger, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristoffer-garnes-praediken-2-sondag-efter-helligtrekonger>